

skaidrumas · pasitikėjimas · valstybė

VYRIAUSIOJI
TARNYBINĖS ETIKOS
KOMISIJA

2015

VEIKLOS
ATASKAITA

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija

Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius
Tel. (8 5) 212 43 96
Faksas (8 5) 261 08 67
El. p. vtek@vtek.lt
www.vtek.lt

TURINYS

Apie VTEK **4**

Įžanga **6**

VTEK veiklos elementai **8**

Kontrolė **10**

Deklaravimas **16**

Prevencinis koordinavimas **18**

Tikslingas švietimas **20**

Lobizmas **22**

Tarptautinis bendradarbiavimas **24**

Teisėkūra **26**

Tikslai **28**

Ataskaitoje vartojamos sąvokos
ir trumpiniai **30**

APIE VTEK

Pagrindinis dėmesys – pažeidimų priežasčių nustatymui

Siekiant skaidriai funkcionuojančio, vertybėmis besivadovaujančio ir efektyviai žmonių interesams atstovaujančio viešojo sektoriaus, reikalingas kryptingas, nuoseklus ir sistemingas tarnybinės etikos valdymas.

Pagrindinis tokio valdymo uždavinys – skatinti tinkamą valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų elgesį pasitelkiant orientavimo priemones, kurios padėtų išskaidrinti viešojo sektoriaus veiklos aplinką ir didintų ten dirbančių žmonių sąmoningumą.

Ataskaitiniais metais Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (toliau – VTEK) pakeitė savo veiklos strategiją ir pertvarkė įstaigos organizacinę struktūrą taip, kad pagrindinis dėmesys būtų sutelktas ne į etikos pažeidimų tyrimą, o į tokių pažeidimų priežasčių nustatymą ir nepalankios nusižengimams aplinkos sukūrimą.

VTEK – Lietuvos Respublikos Seimo įsteigta ir jam atskaitinga kolegiali asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje, ir asmenų, vykdančių lobistinę veiklą, priežiūrą ir korupcijos prevenciją pagal įstatymų jai priskirtą kompetenciją vykdanči institucija.

ATSAKO už Nacionalinės kovos su korupcija programos priemones:

- **Privačių interesų registro sukūrimą.** Tikslas – gerinti asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje, privačių interesų deklaracijų tvarkymą, duomenų teisėtumo kontrolę ir atsakomybės taikymą.
- **Viešojo ir privataus sektorių skaidraus bendradarbiavimo principų nustatymą.** Tikslas – teisinio reguliavimo įvertinimas ir problemų, trukdančių skaidriai bendradarbiauti, nustatymas; nustačius problemas – tinkamų jų sprendimo būdų parinkimas.
- **Tarnybinės etikos mokymo programas.** Dokumentų rinkinių, palengvinančių ir skatinančių antikorupcinės aplinkos kūrimą, objektyvų ir etišką elgesį viešajame ir privačiame sektoriuose, parengimą ir viešą paskelbimą.

BENDRADARBIAUJA su tarptautinėmis organizacijomis pagal kompetenciją: EBPO* (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (angl. OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development)), GRECO* (Valstybių prieš korupciją grupę (angl. Group of States against corruption, GRECO) ir t. t.

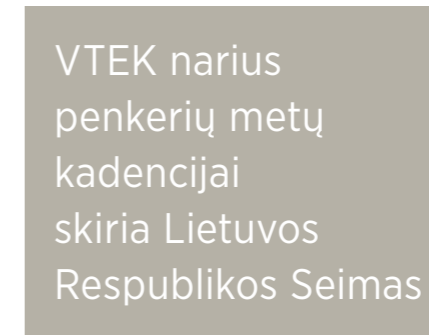
* Šios ir kitų sąvokų bei trumpinių paaiškinimai pateikti skiltyje „Ataskaitoje vartojamos sąvokos ir trumpiniai“, 30 p.

Gražina Imbrasienė
Komisijos narė (nuo 2012-10-31)
Ministro Pirmininko teikimu

Dr. Virginijus Kanapinskas
Komisijos narys (nuo 2012-11-08)
Lietuvos Aukščiausiojo Teismo
pirmininko teikimu

VTEK narius
penkerių metų
kadencijai
skiria Lietuvos
Respublikos Seimas

Romas Valentukevičius
Pirmininkas (nuo 2014-11-25)
Seimo Pirmininko teikimu

Prof. dr. Saulius Katuoka
Komisijos narys (nuo 2014-11-18)
Lietuvos Respublikos Prezidento
teikimu

Dalia Paulauskaitė
Komisijos narė (nuo 2014-12-04)
Lietuvos savivaldybių asociacijos
prezidento teikimu

ĮŽANGA

Padedame valdžios įstaigoms tarnauti žmonėms

2015 m. VTEK pastangomis buvo kuriama būtinoji infrastruktūra: diegiami tarnybinės etikos normų įgyvendinimą užtikrinantys veiklos modeliai, didinamas viešumas ir ugdomi gebėjimai atpažinti netinkamo elgesio atvejus, skatinama valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų elgesio savireguliacija ir visuomenės dalyvavimas kontroliuojant jų veiklą.

Sprendimų nešališkumo užtikrinimas ir nusišalinimų stebėseną. Pagal VTEK siūlymus buvo papildytas Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas (toliau – VPIDVT)), įpareigojant institucijas elektroninėmis priemonėmis informuoti VTEK apie sprendimus nepriimti asmenų pareikšto nusišalinimo. Patobulinta privačių interesų deklaravimo informacinė sistema, leidžianti kontroliuojančioms institucijoms registruoti nusišalinimo nepriėmimo atvejus.

Tyrimai. Siekdama stiprinti vietos tarnybinės etikos kontrolės subjektų kompetenciją ir aktyvinti jų veiklą, dalį tyrimų VTEK paveda atlikti jiems patiems. Tokiu būdu, plečiant prevencinę veiklą, VTEK tyrimų skaičius iš dalies sumažėjo, o revizavimų padidėjo tris kartus.

Privačių interesų deklaravimas, viešinimas ir kontrolė. Pradėjusi parengiamuosius Privačių interesų registro steigimo ir kūrimo darbus, VTEK sistemingai kontroliavo, kaip asmenys deklaruoja privačius interesus. Viešųjų deklaracijų skaičius padidėjo 57 proc.,

savivaldybių tarybų narių privačių interesų deklaravimo lygis pasiekė 100 proc.

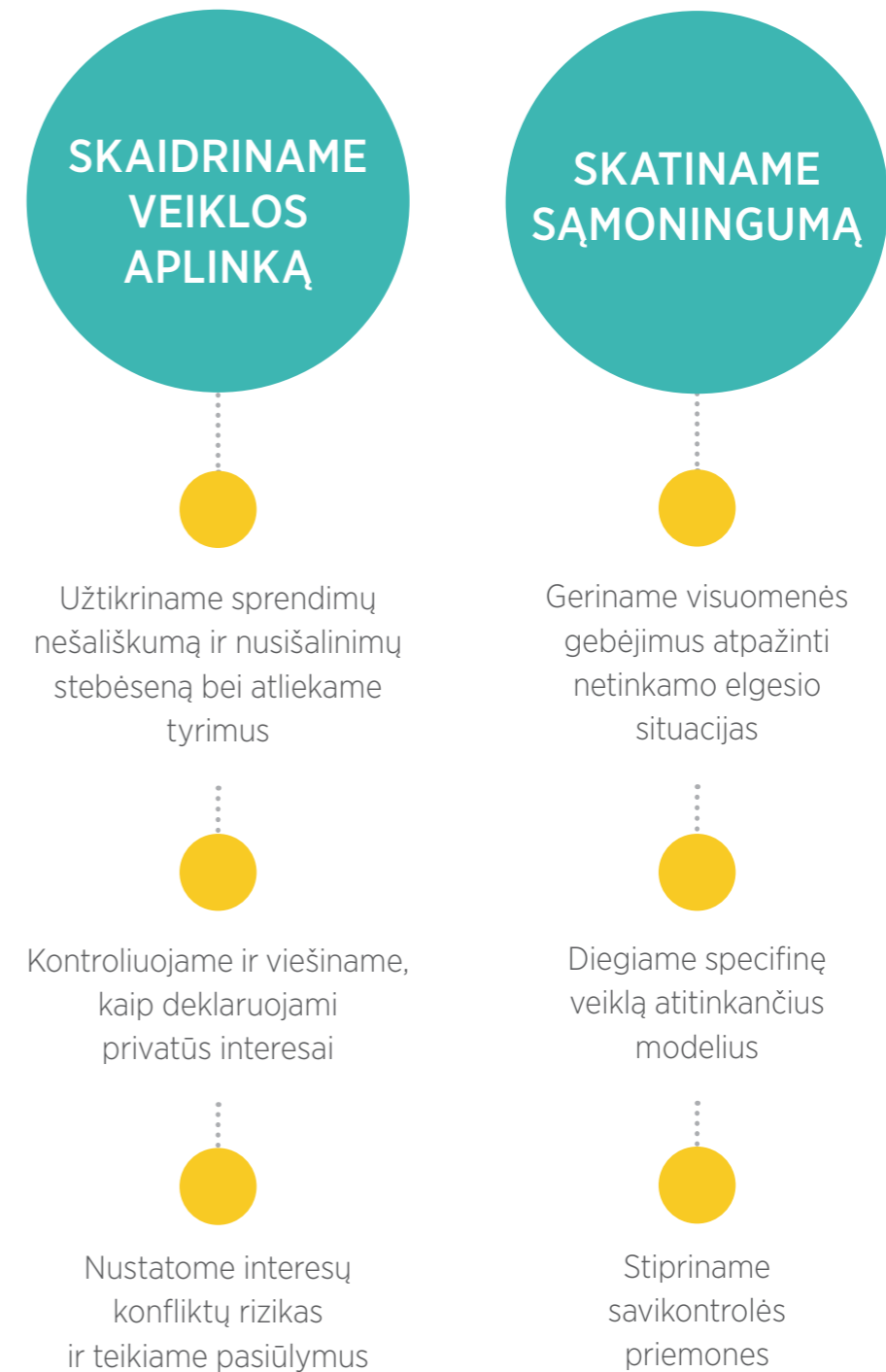
Interesų konfliktų rizikos nustatymas. Vykdyta interesų konfliktų pasireiškimo rizikos stebėseną, teikti sisteminių pakeitimų pasiūlymai. Per ataskaitinius metus įvertinta daugiau nei 10 000 rizikos situacijų.

Gebėjimų atpažinti netinkamo elgesio situacijas gerinimas. VTEK sukūrė virtualų Tarnybinės etikos patarėją, kuriuo naudodamiesi asmenys gali išsiaiškinti, ar jie gali dalyvauti sprendžiant tam tikrus tarnybinius klausimus, atstovauti kitiems asmenims ar priimti dovanas. Šis įrankis leidžia operatyviai patikrinti informaciją apie viešai deklaracijas pateikusių asmenų privačius interesus.

Specifinę veiklą atitinkančių veiklos modelių diegimas. Institucijoms pateikta pustrėčio šimto rekomendacijų dėl tinkamo tarnybinės etikos nuostatų įgyvendinimo, parengta rezoliucija dėl dovanų ir neatlygintų paslaugų priėmimo, suteikta praktinių konsultacijų 54-ių savivaldybių administracijose.

Savikontrolės priemonių stiprinimas. Deklaravimo kontrolę institucijose atliekančių asmenų padaugėjo iki 1 000, patvirtintas naujas privačių interesų deklaracijos priedas, kuriame asmenys deklaruoja tarnybinės veiklos metu atsiradusius ryšius, galinčius kelti abejonių dėl jų veiklos skaidrumo.

VTEK PASKIRTIS

VTEK VEIKLOS ELEMENTAI

Veiksminga sistema - galimybė puoselėti aukštesnius elgesio standartus

„Valdymas, vadyba turi rūpintis viskuo ir atsakyti už viską, kas turi įtakos institucijos veiklos efektyvumui ir jos rezultatams, nesvarbu, kur tai būtų – jos viduje ar išorėje, ir nepriklausomai nuo to, ar gali tai institucija kontroliuoti ar negali.“ – Peter F. Drucker *

VTEK yra institucija, stiprinanti visuomenės pasitikėjimą valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų elgesiu. Tam tikslui VTEK suteiktos atitinkamuose įstatymuose nustatytos galios.

Kad tarnybinės etikos pažeidimų būtų kuo mažiau, o žmonės galėtų atpažinti netinkamą elgesį, labai svarbu kiek įmanoma anksčiau numatyti galimas abejotinas situacijas ir pasiūlyti valstybinėje tarnyboje dirbantiems asmenims įstatymuose numatytų būdų joms valdyti. Šiam tikslui VTEK taiko tam tikras priemones:

- orientavimo – kryptingus prevencinius veiksmus, skatinančius atitinkamas institucijas įvertinti savo pažangos tarnybinės etikos srityje lygį ir nusistatyti tolimesnius tikslus (2015 m. VTEK veiklos tikslas – visų savivaldybių tarybų narių privačių interesų deklaravimas);
- teisėkūros iniciatyvų – tarnybinę etiką reglamentuojančių teisės aktų tobulinimą, atsižvelgiant į visuomenės keliamus tikslus ir lūkesčius, taip pat ir atitinkamų institucijų veiklos specifiką bei problemas, atsirandančias dėl teisinio reguliavimo trūkumų (2015 m. VTEK iniciatyva patobulinti 6 įstatymai);
- švietimo – mokymą, leidinių kūrimą, periodinį žinių patikrinimą ir konsultacijas (2015 m. VTEK veiklos

pavyzdys – virtualaus Tarnybinės etikos patarėjo įdiegimas VTEK interneto tinklalapyje);

- rizikos vertinimo – privačių interesų deklaracijų duomenų ir atitinkamose institucijose priimamų sprendimų turinio sugretinimas, kurio rezultatas – probleminių veiklos sričių identifikavimas ir iš to sekantys tinkami sprendimai dėl asmenų veiksmų (ką, kada ir kaip jiems reikėtų padaryti, kad atitiktų aukštus tarnybinio elgesio standartus).

Visų šių priemonių rezultatai yra dvejopi. Viena vertus, auga valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų atsakomybė, suvokimas, ką tarnybinės etikos srityje jie galbūt daro netiksliai, ir siekis lygiuotis į gerus pavyzdžius. Kita vertus, visuomenė greičiau atpažįsta netinkamą elgesį, tampa jam nepakanti ir informuoja atitinkamas priežiūros institucijas, kurios imasi teisės aktuose numatytų veiksmų, taigi stiprėja valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų kontrolė.

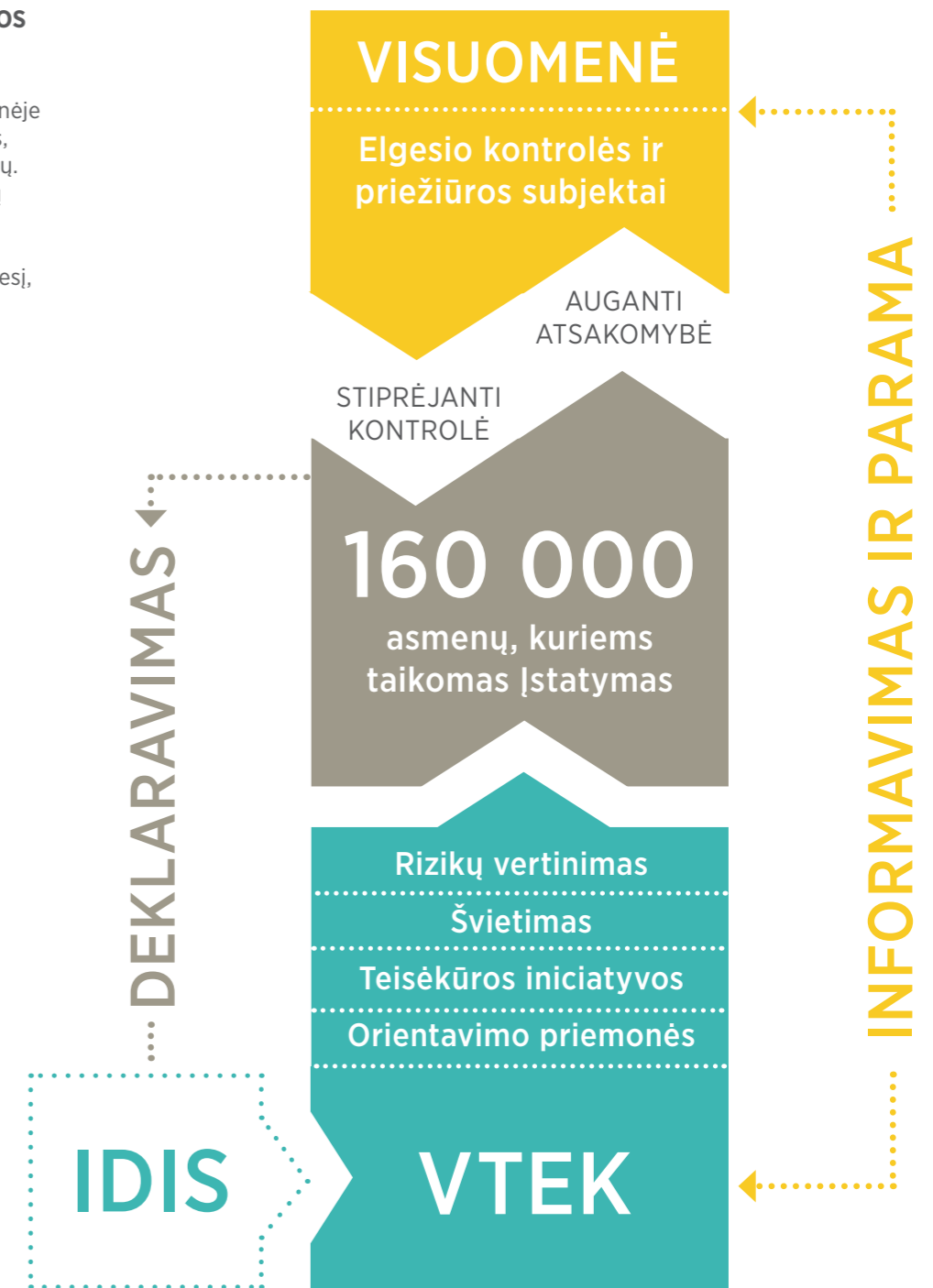
Abiem atvejais gaunama teigiama grąža – asmenys stengiasi laikytis tarnybinę etiką reglamentuojančių teisės aktų nuostatų ir kartu auga visuomenės pasitikėjimas viešojo sektoriaus įstaigomis.

Pabrėžtina, kad efektyviam VTEK tikslų įgyvendinimui būtina politinė parama tarnybinės etikos sistemai (moralinis rėmimas, pavyzdžio rodymas, nekompromitavimas, nesinaudojimas ja politinėms konkurencijos kovoms), tinkamas aprūpinimas ištekliais ir organizacijos vadyba.

* Drucker, P. F., „Valdymo iššūkiai XXI amžiuje“, UAB Rgrupė, Vilnius, 2004

TARNYBINĖS ETIKOS SISTEMOS VEIKIMO STRUKTŪRA

Didindama pasitikėjimą valstybinėje tarnyboje dirbančiais asmenimis, VTEK taiko kompleksą priemonių. Rezultatas – auganti šių asmenų atsakomybė, aukštesni elgesio standartai, geresni visuomenės įgūdžiai atpažinti netinkamą elgesį, netolerancija jam – stiprėjanti kontrolė.

KONTROLĖ

Principinga kontrolė - mažiau galimybių nusižengti

Atlikdama VPIDVTĮ nuostatų laikymosi kontrolę, VTEK pagal kompetenciją tiria fizinių ir juridinių asmenų pranešimus, skundus ir prašymus dėl valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų elgesio atitikties šio įstatymo nuostatoms.

VTEK taip pat turi teisę savo iniciatyva motyvuotu sprendimu pradėti tyrimą, įvertinusi žiniasklaidoje ar anoniminiame pranešime pateiktus duomenis arba kitokiu būdu gavusi pagrįstos informacijos apie galimą pažeidimą.

Pabrėžtina, kad ataskaitiniais metais padažnėjo kreipimosi į VTEK atvejų, kai nesant pagrįstų duomenų apie galimą pažeidimą, remiantis vien spėjimais ar prielaidomis buvo siekiama inicijuoti tyrimus VTEK, dažniausiai dėl valstybės politikų veiklos. Tokiais atvejais VTEK elgėsi principingai laikydamasi VPIDVTĮ nuostatų. Kelia susirūpinimą ataskaitiniais metais buvę bandymai politinės konkurencijos ar kitiems, ne VPIDVTĮ nustatytiems, tikslams panaudoti VTEK galias. Taip pat, ne pagal Konstitucinio teismo doktriną (Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 21 d. sprendimas), plėsti kitų institucijų tyrimų ribas, sudarant prielaidas kištis į VTEK veiklą.

2015 m., kaip ir ankstesniais metais, VTEK veikloje dominuoja tyrimai dėl valstybės politikų, jie sudaro net 43,4 proc. visų VTEK atliktų tyrimų. Karjeros, statutinių ar politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės

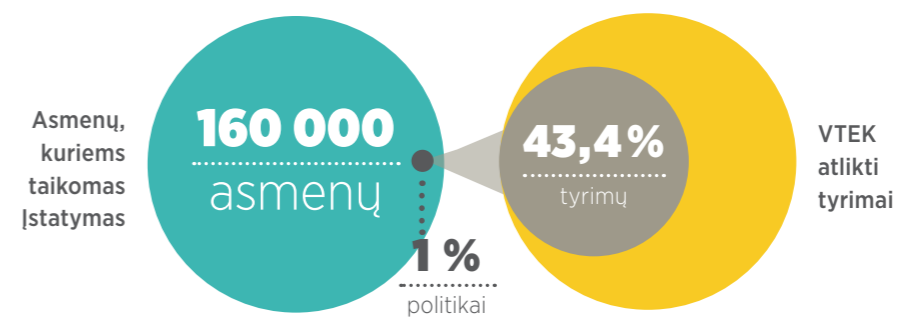
tarnautojų tarnybinio elgesio įvertinimai sudaro 17,4 proc., pareigūnų - 4,4 proc., kitų asmenų, kuriems taikomos įstatymo nuostatos (savivaldybių įmonių, biudžetinių įstaigų vadovai ir kt.) - 34,7 proc. visų tyrimų.

Ataskaitiniais metais dažniausiai VTEK vertino:

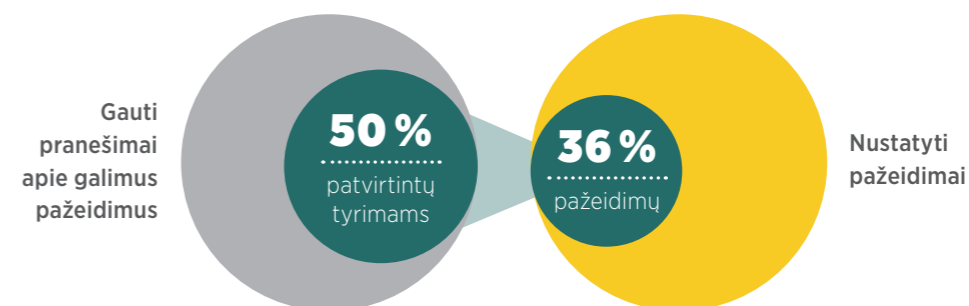
- nenusišalinimo atvejus esant interesų konflikto situacijai;
- naudojimosi pareigomis asmeninei naudai gauti atvejus;
- neatitinkantį VPIDVTĮ nuostatų tarnybinių automobilių naudojimą;
- kito valstybės ar savivaldybių turto naudojimo ne tarnybos tikslais atvejus;
- privačių interesų deklaravimo tvarkos nesilaikymo atvejus;
- draudimo atstovauti privačioms grupėms ar asmenims ir ginti jų interesų valstybės ar savivaldybių institucijose, nepaisymo atvejus.

Vis dar pamirštama, kad nustojusiems eiti pareigas valstybinėje tarnyboje asmenims vienus metus taikomi įstatyme numatyti ribojimai sudaryti darbo sutartis, sandorius, atstovauti bei naudotis individualiomis lengvatomis.

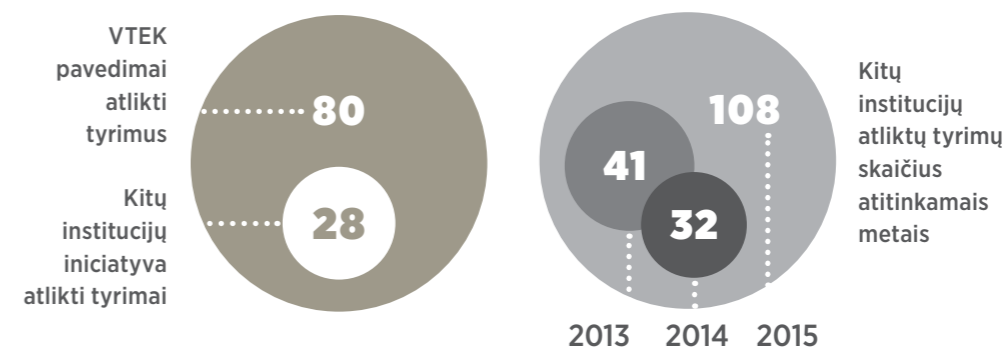
VTEK TYRIMAI, PRANEŠIMAI, PAVEDIMAI

Politikai sudaro tik 1 proc. visų asmenų, kuriems taikomas VPIDVTI, tačiau 2015 m. VTEK veikloje tyrimai dėl politikų elgesio atitikties VPIDVTI sudarė net 43 proc.

Dėl pusės gautų pranešimų 2015 m. VTEK pradėjo tyrimus. Daugiau nei trečdaliu atvejų nustatyti VPIDVTI pažeidimai.

2015 m. VTEK revizavo 108 kitų institucijų atliktus tyrimus. Penktadalis iš jų buvo pradėti pačių institucijų iniciatyva. Palyginti su ankstesniais metais, VTEK atliko 3 kartus daugiau tyrimų išvadų vertinimų.

10 p. TĘSINYS

Dažniausios priežastys, lėmusios valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų netinkamą elgesį – žinių stoka, netiksliai arba neteisingai interpretuotos VPIDVTĮ nuostatos, atsakomybės už savo veiksmus trūkumas, netinkamai arba visiškai neidentifikuotas interesų konfliktas, atsainus ir netinkamas nusišalinimo procedūrų taikymas bei sąmoningas įstatymo nuostatų ignoravimas.

Paminėtina, kad vertindama asmenų veiksmus keletą atvejų VTEK nustatė formalius pažeidimus, tačiau didesnę dėmesį skyrė ne baudžiamosioms priemonėms, o siekiant sureguliuoti situaciją taip, kad būtų kuo labiau sumažinta grėsmė kilti interesų konfliktui ateityje. Šiose situacijose VTEK įžvelgė ir pačių subjektų, turėjusių kontroliuoti VTEK nagrinėtų asmenų elgesį ir spręsti pavaldžioje įstaigoje kilusio interesų konflikto suvaldymo klausimus, veiksmų trūkumą.

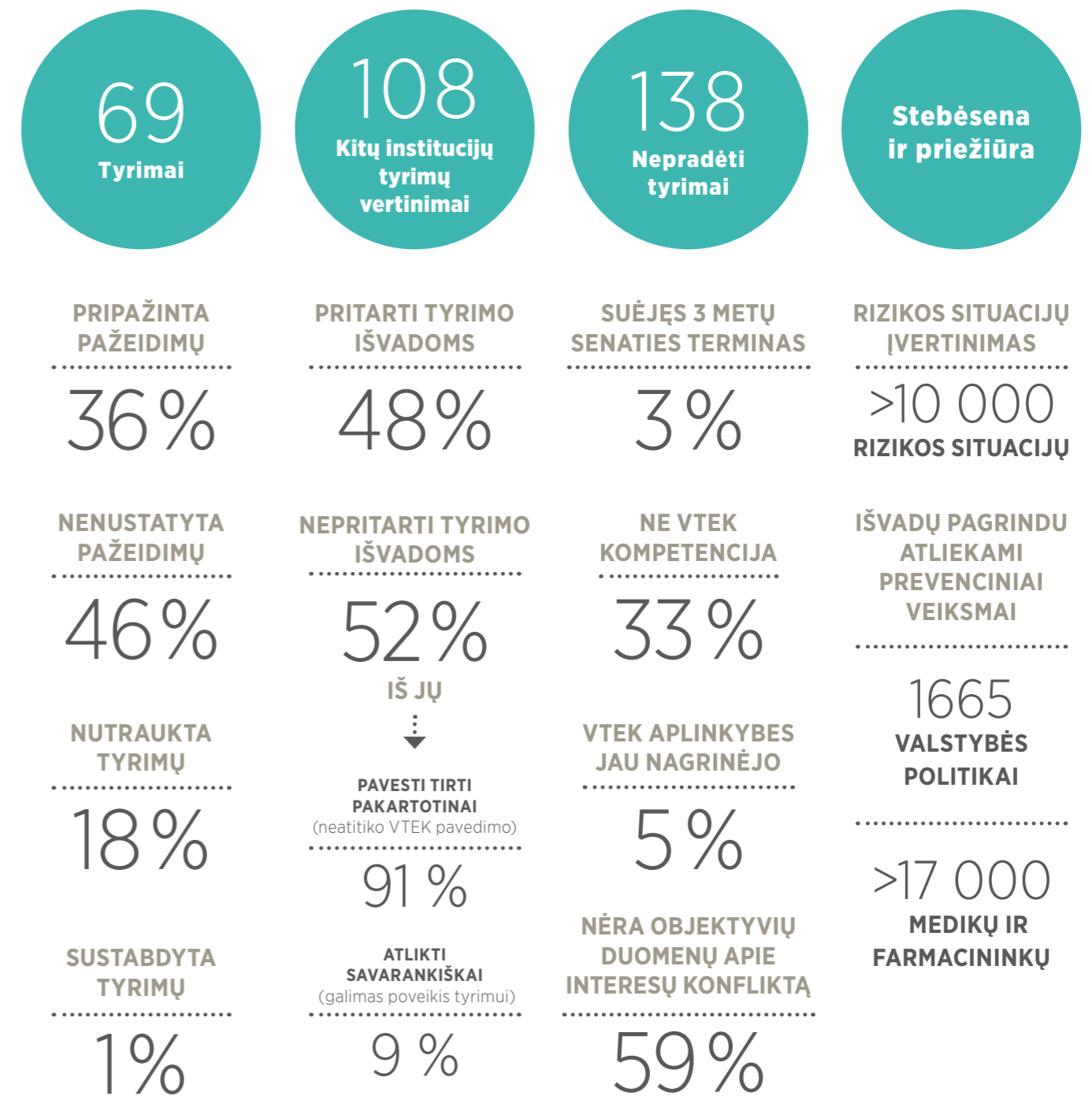
VPIDVTĮ valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų vadovus įpareigoja kontroliuoti, kad jiems pavaldūs darbuotojai laikytųsi tarnybinės etikos nuostatų, o sprendimai būtų priimami skaidriai, nešališkai ir objektyviai. VTEK pavedimu arba esant pagrįstai informacijai, kad asmuo galėjo pažeisti VPIDVTĮ nuostatas, valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų vadovai (o dėl savivaldybių politikų – ir savivaldybių etikos komisijos, kurių veikla ataskaitiniais metais labai suaktyvėjo) savo iniciatyva gali atlikti tyrimą ir įvertinti asmens veiksmų atitiktį VPIDVTĮ nuostatoms.

Šis įstatymas įpareigoja apie atlikto tyrimo rezultatus informuoti VTEK, kuri turi teisę vertinti atliktų tyrimų išvadas. Jeigu VTEK nesutinka su atlikto tyrimo išvada, ji turi teisę pavesti tyrimą atlikti pakartotinai arba pati atlikti tyrimą ir priimti sprendimą.

Europos Komisijos 2014 m. vasario 3 d. antikorupcinėje ataskaitoje pasakyta, kad apie veiksmingą interesų konfliktų prevenciją Lietuvos viešajame sektoriuje bus galima kalbėti tik tada, kai į ją aktyviau įsitrauks valstybės ir savivaldybių institucijos. Todėl nuo 2015 m. VTEK ragina pačias institucijas atlikti vis daugiau tyrimų dėl veiksmų atitikties VPIDVTĮ nuostatoms. Nauda dvejopa: institucijų darbuotojai mokosi teisingai suprasti ir taikyti VPIDVTĮ reikalavimus, įžvelgiamos vidaus teisės aktų spragos; kita vertus, VTEK gali daugiau savo žmogiškųjų resursų skirti prevencinei veiklai, jos analizei ir naujiems projektams, teikiantiems daugiau intelektualinės naudos nei individualių atvejų nagrinėjimas.

Šią tendenciją atspindi ir statistika – 2015 m., palyginti su ankstesniais metais, VTEK revizavo tris kartus daugiau kitų institucijų atliktų tyrimų (108).

Didžioji dalis valstybės ir savivaldybių institucijų ataskaitiniais metais atliktų tyrimų buvo dėl asmenų elgesio jiems galimai nevykdžius prievolės deklaruoti privačius interesus, interesų konflikto situacijų, naudojimosi valstybės nuosavybe ne tarnybinei veiklai, galimų nepotizmo ir protekcionizmo atvejų įvertinimo.

12 p. TĘSINYS

Ataskaitiniais metais vertinama tokius tyrimus, daugiau nei dėl pusės iš jų (56) VTEK pateikė pastabų arba iš esmės nesutiko su padarytomis išvadomis, todėl pavedė valstybės ir savivaldybių institucijoms atlikti tyrimus pakartotinai arba patikslinti tyrimų išvadas pagal pateiktas pastabas.

Dažniausios priežastys, dėl kurių VTEK nepritarė pateiktoms išvadoms:

- savivaldybių etikos komisijos, paprašytos įvertinti politikų veiksmų atitiktį VPIDVTĮ nuostatomis, remiasi Valstybės politikų elgesio kodeksu arba nepriima jokie sprendimo, apsiribodamos tik svarstymu komisijoje;
- parengiami neišsamūs, nustatytais faktinėmis aplinkybėmis nepagrįsti ir nemotyvuoti sprendimai;
- nenurodomos arba netiksliai nurodomos VPIDVTĮ nuostatos, kurias asmuo pažeidė, ir kt.

Tai, kad VTEK ataskaitiniais metais nepritarė arba su pastabomis pritarė tik beveik pusei valstybės ir savivaldybių institucijų atliktų tyrimų, nubrėžia aiškias gaires, kurios sritys pareikalaus iš VTEK dar daugiau pastangų ir darbo siekiant tobulinti ir stiprinti valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų vadovų bei savivaldybių etikos komisijų gebėjimus tinkamai vykdyti VPIDVTĮ nuostatų vykdymo kontrolę.

Pabrėžtina, kad nuo 2015 m. VTEK skiria daug dėmesio kompleksinei tam tikros asmenų grupės kontrolei. Ši kontrolė paremta plačios apimties privačių interesų deklaracijų ir atitinkamų sprendimų duomenų analizės rezultatais ir atliekama siekiant ne nubausti VPIDVTĮ nuostatas pažeidusį asmenį, o nustatyti valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų tarnybinės etikos ar elgesio problemų priežastis, atitinkamai orientuoti visos institucijos (kartu ir nusižengusio asmens) veiklą ir diegti tinkamo elgesio modelius, tuo būdu mažinant VPIDVTĮ pažeidimo galimybes.

Šiam tikslui ataskaitiniais metais VTEK atliko daugiau nei 10 tūkstančių asmenims kilusių rizikos situacijų įvertinimą. Atsižvelgiant į apibendrintus rezultatus, pradėtas bendradarbiavimas su tam tikrų sektorių įstaigomis. 2016 m. ketinama atlikti tų įstaigų tarnybinę etiką reglamentuojančių vidinių teisės aktų analizę, nustatyti atitinkamų darbuotojų tarnybinės rizikos zonas, numatyti jų veiklai tinkamą tarnybinės etikos problemų sprendimo priemonių.

VTEK priimti sprendimai gali būti skundžiami Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Palyginus su 2014 m., kai teismuose buvo nagrinėtos 29 bylos, 2015 m. nagrinėta 18 administracinių bylų (38 proc. mažiau). Tai rodo, kad VTEK priima labiau argumentuotus, pagrįstus ir teisingus sprendimus. Ataskaitiniais metais, - pirmą kartą per visą institucijos veiklos praktiką, nebuvo priimtas nei vienas įsiteisėjęs (galutinis) VTEK nepalankus teismo sprendimas.

VTEK KONTROLĖS PRINCIPINĖ SCHEMA

DEKLARAVIMAS

Skaidresnis viešasis sektorius - didesnis pasitikėjimas valstybe

Vienas iš veiksmingiausių įrankių, padedantis užtikrinti viešųjų interesų viršenybę vykdant tarnybines pareigas, yra privačių interesų deklaravimas. Pareigą deklaruoti privačius interesus Lietuvoje įgyvendina ne tik valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys ar pretendentai į ją. Nuostatos dėl privačių interesų deklaravimo taikomos ir politinių partijų pirmininkams, jų pavaduotojams, valstybės politikų visuomeniniams konsultantams, padėjėjams, patarėjams. Iki 2015 m. kovo 1 d. šią prievolę turėjo įgyvendinti ministerijų, kolegijų ir Privalomojo sveikatos draudimo tarybos nariai, taip pat gydytojai, odontologai ir farmacijos specialistai, dirbantys biudžetinėse viešosiose įstaigose ar įmonėse, kurių savininkė (daugiau kaip ½) yra valstybė ar savivaldybė.

VTEK nėra vienintelė institucija, atsakinga už VPIDVTĮ nuostatų laikymosi priežiūrą. Tai visų pirma yra ir kiekvieno valstybės bei savivaldos institucijos vadovo pareiga. Todėl ataskaitiniais metais VTEK teikė prioritetą projektams, įgalinantiems vadovus veiksmingiau kontroliuoti, kaip vykdomos VPIDVTĮ nuostatos.

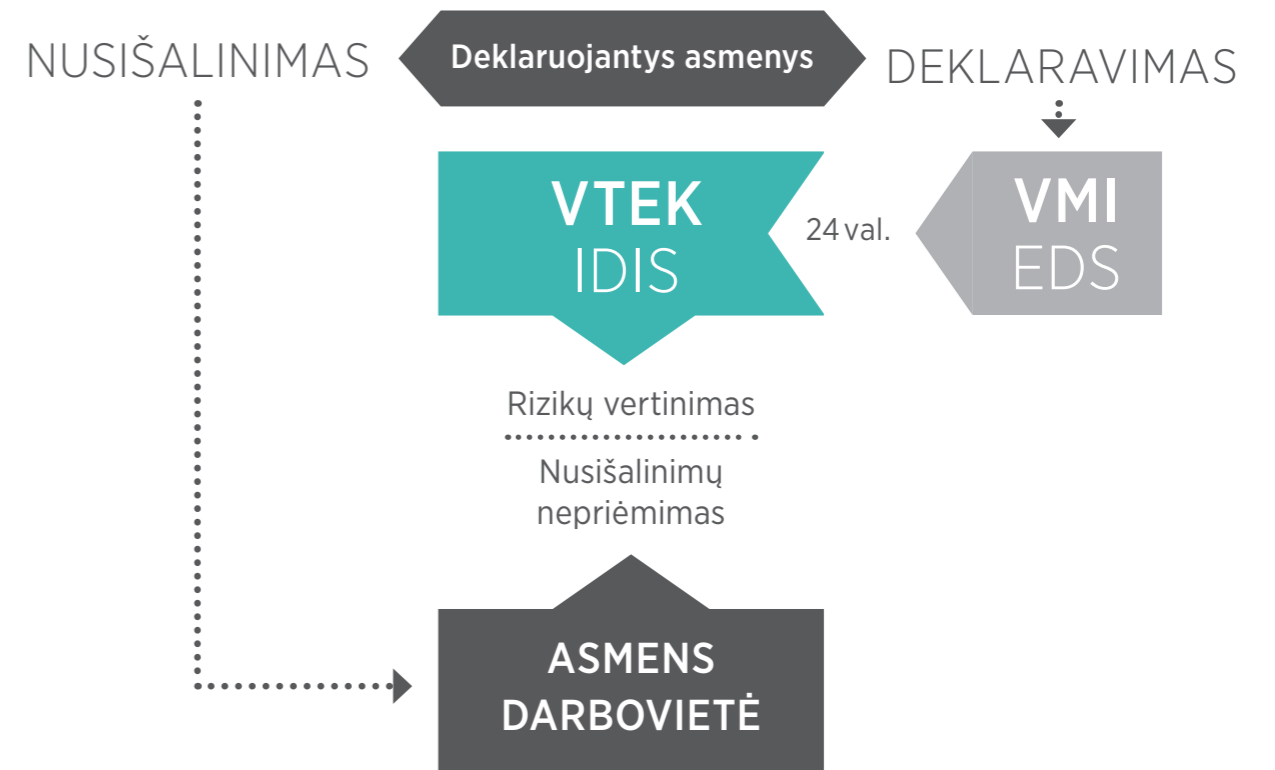
2015 metais toliau buvo stiprinama, paprastinama vartotojui IDIS – elektroninė, VTEK valdoma, interesų deklaravimo informacinė sistema. Joje vadovai ar jų įgalioti asmenys gali matyti visas atitinkamoje institucijoje pareigas einančių asmenų privačių interesų deklaracijas, stebėti jų kitimo istoriją ir teikti atitinkamas rekomendacijas. Metų pabaigoje IDIS buvo dar

patobulinta, įdiegiant papildomą funkciją - „Nusišalinimų nepriėmimų stebėsenos modulį“, per kurį VTEK pateikiami duomenys apie nepriimtus nusišalinimus. Taip siekiama sumažinti piktnaudžiavimų nusišalinimų nepriėmimu riziką bei pagreitinti apsikeitimą duomenimis apie nusišalinimo nepriėmimo instituto įgyvendinimą.

Siekdama minimaliomis sąnaudomis efektyvinti viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje kontrolę, VTEK ataskaitiniais metais papildė privačių interesų deklaracijos formą nauju priedu, kuriame asmenys galėtų atskleisti duomenis apie einant tarnybines pareigas atsiradusius ryšius, galinčius sukelti abejonių dėl jų veiklos nešališkumo ar galimo interesų konflikto.

Kartu pažymėtina, kad 2015 m. rengiant tarpinstitucinį NKKP įgyvendinančių priemonių planą VTEK iniciatyva buvo numatyta priemonė dėl Privačių interesų registro (toliau – Registras) sukūrimo ir įdiegimo. Šioje srityje VTEK siekia sukurti į paslaugą asmeniui orientuotą privačių interesų deklaravimą. Jame apdorotų duomenų pagrindu prievolę deklaruoti privačius interesus turintiems asmenims turėtų būti teikiamos preliminaros individualios deklaracijos. Registras veiktų, kaip deklaratų įspėjimo apie nustatytus duomenų neatitikimus įrankis, leidžiantis VTEK bei kitoms įstaigoms efektyviau panaudoti šiam tikslui skiriamus žmogiškuosius išteklius. 2015 m. VTEK pradėjo parengiamuosius darbus, būtinus Registrui įsteigti.

PRIVAČIŲ INTERESŲ DEKLARAVIMO IR NUSIŠALINIMO INFORMAVIMO SISTEMA

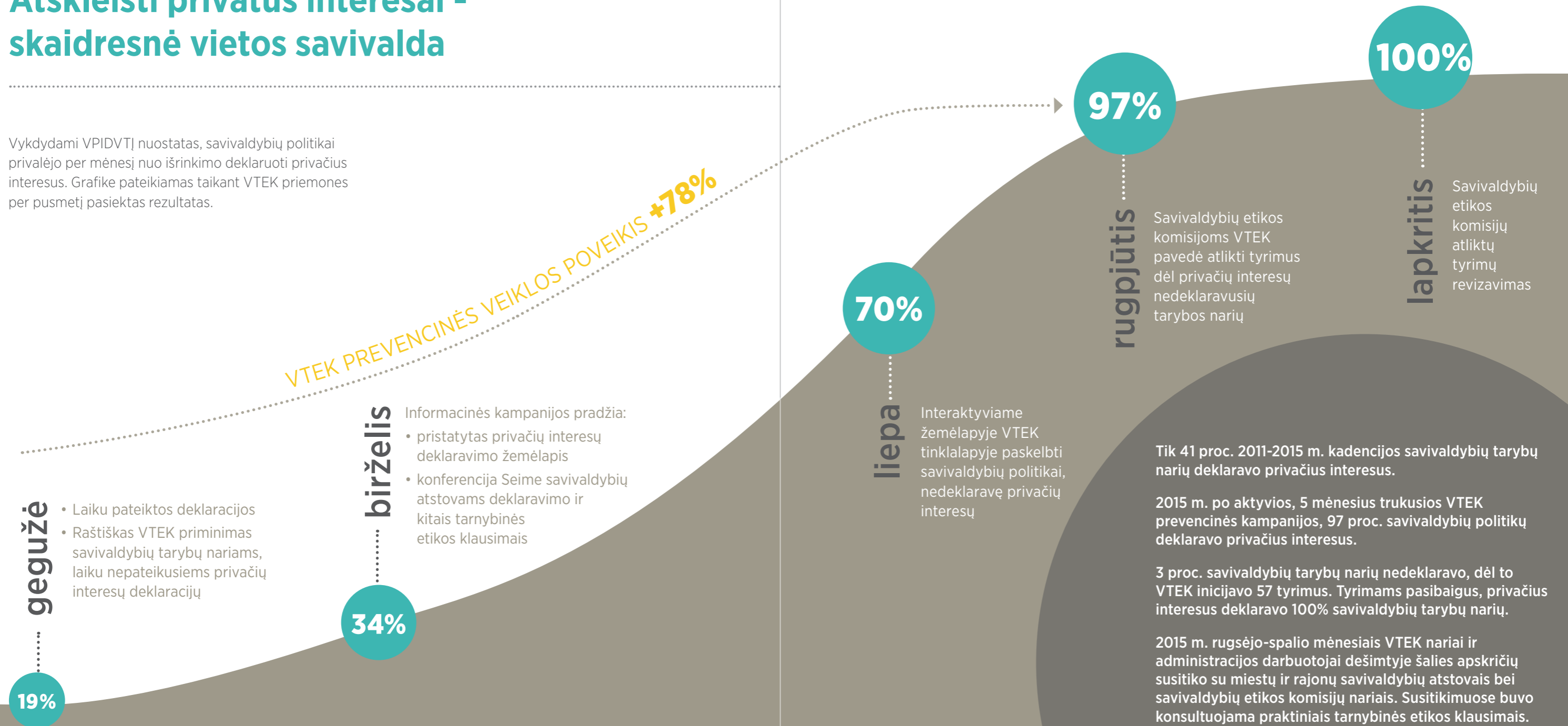
STATISTIKA

PREVENCINIS KOORDINAVIMAS

Atskleisti privatūs interesai - skaidresnė vietos savivalda

Vykdydami VPIDVTJ nuostatas, savivaldybių politikai privalėjo per mėnesį nuo išrinkimo deklaruoti privačius interesus. Grafike pateikiamas taikant VTEK priemones per pusmetį pasiektas rezultatas.

TIKSLINGAS ŠVIETIMAS

VTEK pagalba valstybinėje tarnyboje dirbantiems asmenims

Valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų švietimas, už VPIDVTĮ nuostatų vykdymą atsakingų asmenų atliekamos kontrolės įrankių tobulinimas, skaidrumo infrastruktūros kūrimas – vienos iš veiksmingiausių kovos su korupcija, netinkamu valdymu ir piktnaudžiavimu viešajame sektoriuje priemonių.

Supažindindama vietos valdžios politikus su dažniausiai jų veiklai taikomomis VPIDVTĮ nuostatomis ir įgyvendindama Europos Komisijos kovos su korupcija rekomendacijas, VTEK 2015 m. rudenį organizavo ciklą viešųjų praktinių konsultacijų interesų konfliktų valdymo tema. Dešimtyje šalies apskričių – Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos ir Vilniaus – VTEK atstovai susitiko su miestų ir rajonų savivaldybių atstovais bei savivaldybių etikos komisijų nariais.

Pagrindinis šių konsultacijų tikslas buvo padėti politikams atpažinti interesų konfliktus, jų išvengti, gebėti suvaldyti kilusias rizikingas situacijas. Jose dalyvavo atstovai iš 54 savivaldybių: merai, administracijos direktoriai, savivaldybių etikos komisijų pirmininkai, tarybų sekretoriai, taip pat asmenys, kuriems priskirta VPIDVTĮ įgyvendinimo stebėseną.

2015 m. VTEK taip pat parengė politikams atmintines, kuriose glaustai pateikiama informacija apie privačių interesų deklaravimą ir būtinybę vengti interesų konfliktų.

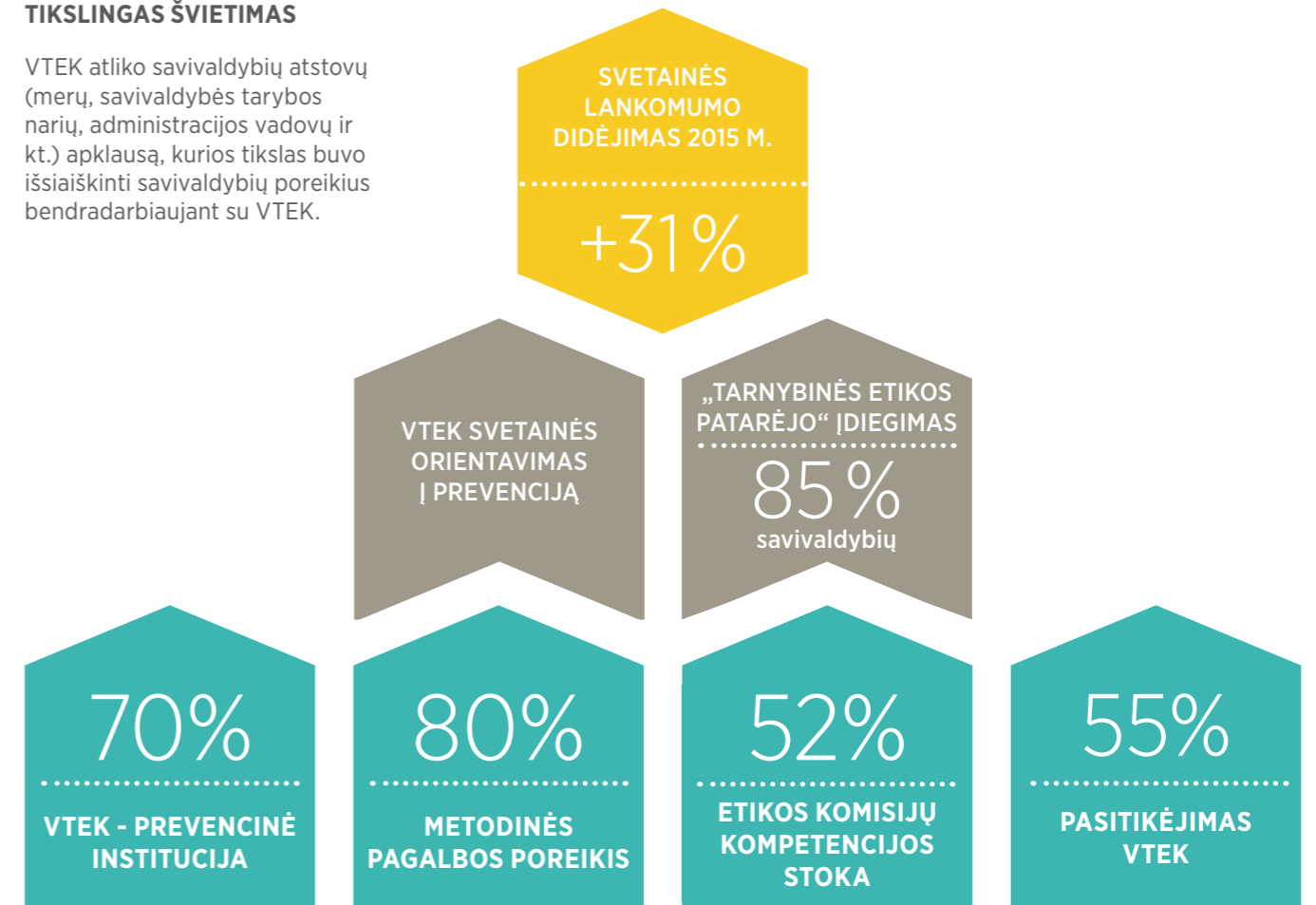
VTEK nuolat pabrėžia, kad galima interesų konflikto situacija dar jokia būdu nereiškia VPIDVTĮ pažeidimo. Natūralu, kad asmeniui atliekant tarnybines pareigas gali susidaryti situacija, kai svarstomas klausimas yra susijęs su jo privačiu interesu. Kilus realaus ar menamo interesų konflikto situacijai ypač svarbus yra asmens elgesys, taip pat vadovo informavimas apie galimą interesų konfliktą (ne galimybė įgyvendinti pareigą nusišalinti ir tikrai ne subjektyvus savo pareigų ir sprendimo reikšmingumo vertinimas). Interesų konfliktą itin svarbu atpažinti ir jį valdyti.

Šiam tikslui 2015 m. VTEK parengė ir savo interneto svetainėje įdiegė virtualų Tarnybinės etikos patarėją – įrankį, kuriuo naudodamasis kiekvienas ir be konsultanto pagalbos gali nesunkiai rasti atsakymus į įvairius tarnybinės etikos klausimus (pvz., ar galima priimti tam tikrą dovaną, ar reikėtų nusišalinti svarstant su sutuoktiniu darbovietėje susijusius klausimus). Žinoma, individualiais atvejais gali būti reikalinga detalesnė analizė, tačiau į principinius klausimus dėl tarnybinio elgesio programa gali atsakyti. Taigi valstybinėje tarnyboje dirbančiam asmeniui suteikiama galimybė veiksmingai ir sparčiai gauti individualią rekomendaciją (išaiškinimą) rūpimu VPIDVTĮ nuostatų taikymo klausimu.

Šiuo metu nuorodą į Tarnybinės etikos patarėją savo svetainėse skelbia 51 savivaldybė (85 proc.). VTEK tikslas – nuolat didinti savivaldybių ir kitų institucijų, aktyviai besinaudojančių VTEK elektroninio patarėjo teikiama nauda, skaičių.

TIKSLINGAS ŠVIETIMAS

VTEK atliko savivaldybių atstovų (merų, savivaldybės tarybos narių, administracijos vadovų ir kt.) apklausą, kurios tikslas buvo išsiaiškinti savivaldybių poreikius bendradarbiaujant su VTEK.

SAVIVALDYBIŲ ATSTOVŲ APKLAUSOS DUOMENYS

2015 m. birželio 10 d. konferencija LR Seime „Viešųjų interesų pirmenybės užtikrinimas savivaldybių veikloje“

LOBIZMAS

Lobistinės veiklos kontrolės permainų metai

Lobizmas gali pagerinti sprendimų priėmimo kokybę, atverdama kelią specifinių žinių turintiems profesionalams padėti įstatymų leidėjams sprendžiant vis sudėtingesnius klausimus.

Lietuvos Respublikos Seimo valdybos sudarytos darbo grupės, kuriai vadovavo Seimo narė Milda Petrauskienė, ir VTEK pastangomis 2015 m. Seimui buvo pateiktas Lobistinės veiklos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas), sukonkretinti 2016 metų tikslai.

Projekte siekiama, kad lobistinės veiklos reguliavimas būtų paremtas plačiais sąvokų apibrėžimais, kurie apima visus subjektus, užsiimančius lobistine veikla, ir visus pagrindinius lobistinės veiklos tikslus, taip pat atitiktų ir EBPO (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (angl. OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development)) rekomendaciją dėl lobistinės veiklos skaidrumo.

Skubus ir tinkamas lobistinės veiklos reglamentavimas yra svarbus Lietuvos stojimo į EBPO kontekste. Tai turi būti daroma kuo labiau atsižvelgiant į siūlomas EBPO rekomendacijas.

VTEK nuomone, turėtų būti registruojami visi lobistai, todėl būtina kiek įmanoma sumažinti dėl to atsirandančią administracinę naštą tiek lobistams, tiek VTEK.

36

ŠIUO METU REGISTRUOTI
LOBISTAI

> 3600

TIKĖTINAS LOBISTŲ SKAIČIUS
PAKEITUS ĮSTATYMĄ

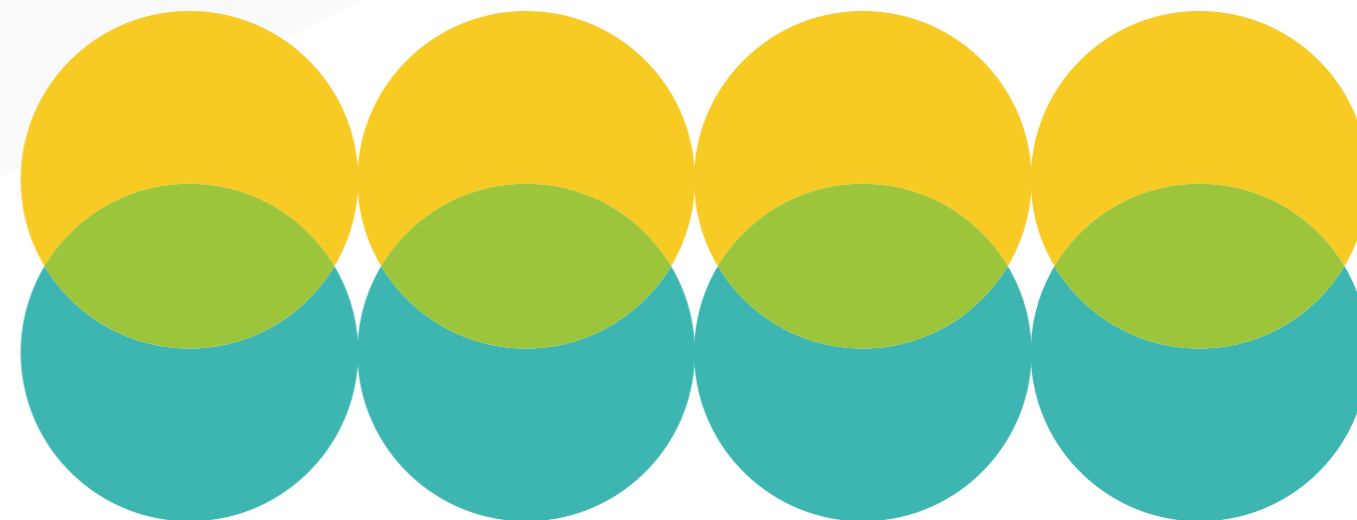
EBPO rekomendacijos dėl lobizmo

Aiškiai apibrėžtos lobizmo ir lobistinės veiklos sąvokos (Įstatymo projektas)

Paprasta registracija ir minimalus registracijos mokestis

Lobistų duomenų bazė su informacija apie užsakovus, tobulinamus teisės aktus, asmenis, kuriems daryta įtaka

Automatizuota kryžminė patikra, pranešimai apie neatitikimus ar įstatymo reikalavimų nevykdymą

Aiškiai apibrėžtos lobizmo ir lobistinės veiklos sąvokos

Informacija apie lobistinę veiklą pakankamai skaidri ir prieinama

Užtikrinta lobistinės veiklos stebėseną ir reikalavimų privalomumas

Valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų skaidrumas bendraujant su lobistais

VTEK siekiai

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Aktyvi partnerystė tarptautinėse organizacijose

2015 m. VTEK stengėsi tinkamai reprezentuoti Lietuvą tarptautinėje bendruomenėje parodydama, kad privačių interesų deklaravimo srityje pirmaujame, interesų konfliktus ir priemones jiems išvengti reglamentuojantys teisės aktai pakankamai išsamūs, o asmenų, kuriems jie yra taikomi, ratas yra labai platus (apie 160 tūkst. asmenų).

VTEK parengė Lietuvos pozicijas dėl šių EBPO (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (angl. OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development) rekomendacijų:

- dėl interesų konfliktų valstybės tarnyboje valdymo gairių (C(2003)107);
- dėl etiško elgesio valstybės tarnyboje gerinimo, įskaitant etikos valstybės tarnyboje valdymo principus (C(98)70/FINAL).
- dėl lobistinės veiklos skaidrumo ir sąžiningumo principų (C(2010)16);

Lietuvos pozicijos pateikimas dėl 3 EBPO rekomendacijų

Bendradarbiavimas su Europos Komisijos atstovais, pateikiant Lietuvos teisinę bazę ir gerą praktiką privačių interesų deklaravimo srityje

GRECO (Valstybių prieš korupciją grupę (angl. Group of States against corruption, GRECO): VTEK turėtų skirti didesnį dėmesį ne naujų tarnybinės etikos teisės normų kūrimui ir priėmimui – jos pakankamai išsamios, bet stengtis, kad esančios būtų gerai suprastos ir tinkamai vykdomos.

EBPO pateiktų išsamių klausimynų pildymas, bendravimas su ekspertais

TEIGIAMAI ATSLIEPIMAI APIE VTEK EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJOSE IR GRECO

NARYSTĖ EBPO

VTEK veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir kitos informacijos parengimas anglų kalba

Tinkamas, EBPO rekomendacijas atitinkantis lobistinės veiklos reglamentavimas

EBPO etikos valdymo principai

Etiško elgesio normos turėtų būti aiškios ir tinkamai atspindėtos teisinėje bazėje

Reikėtų daugiau išsamių rekomendacijų, koku būdu nustatytos elgesio taisyklės turėtų būti įgyvendinamos

Politiniai įsipareigojimai puoselėti etikos normas turėtų skatinti etišką valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų elgesį

VTEK veikia nepriklausomai. Politikai turėtų savo elgesiu rodyti pavyzdį ir vengti naudotis tarnybinės etikos taisyklėmis tik politiniams tikslams.

Aiškiai nustatytos viešojo ir privataus sektoriaus bendravimo gairės

Aiškesnis lobistinės veiklos reglamentavimas, kryžminės patikros lobistams ir asmenims, kuriems buvo siekiama daryti įtaką

Sprendimų priėmimo procesas turėtų būti skaidrus ir atviras

Tobulinti deklaravimo sistemą, pasiekti, kad ne tik būtų deklaruojama, tačiau užtikrinama stebėseną ir savikontrolę

Valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys turi būti supažindinami su etiško elgesio normomis

Elektroninių priemonių pagalba užtikrinti asmenų mokymą ir periodinį žinių patikrinimą

Valdymo strategijos, procedūros ir būdai turėtų skatinti etišką elgesį

Kurti kontrolės ir savikontrolės priemones, adaptuotas konkrečiam viešojo sektoriaus segmentui

VTEK siekiai

TEISĖKŪRA

Pokyčiai teisėkūroje - efektyvesnis tarnybinės etikos principų įgyvendinimas

VTEK vykdydama valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų veiklos kontrolę ir priežiūrą, nustatė tam tikrų teisinio reguliavimo trūkumų, įžvelgė galimybes patobulinimui. Todėl, vadovaudamasi VTEK suteikta teise teikti rekomendacijas dėl valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų tarnybinės etikos ir elgesio normas reglamentuojančių teisės aktų nuostatų tobulinimo, 2015 m. parengė ir pateikė VTEK veiklą Lietuvos Respublikos Seime kuruojančiam Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui šešių, tarpusavyje susijusių, įstatymų pakeitimo įstatymų projektus: [Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo, Valstybės tarnybos įstatymo, Vietos savivaldos įstatymo, Valstybės politikų elgesio kodekso ir Administracinių teisės pažeidimų kodekso pakeitimo įstatymų projektus](#). Lietuvos Respublikos Seimas VTEK pateiktus teisės aktų pakeitimus priėmė 2015 m. gruodžio 15 d.

Nurodytais įstatymais yra sukurti teisiniai instrumentai, užtikrinantys efektyvesnę etikos normų kontrolės subjektų veiklą. Tiksliau apibrėžtos VTEK bei valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų vadovų, kolegialių institucijų funkcijos vykdam valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų elgesio atitikties VPIDVTĮ reikalavimams kontrolę, patikslintas valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privačių interesų deklaravimo ir nusišalinimo nuo interesų konflikto keliančių klausimų tvarkos teisinis reguliavimas –

nustatyta institucijų vadovų pareiga informuoti VTEK apie nepriimtus nusišalinimus (pabrėžtina, kad nusišalinimas gali būti nepriimtas tik motyvuotu rašytiniu sprendimu). Taip pat diferencijuoti už VPIDVTĮ nuostatų pažeidimus taikytini draudimai ir ribojimai (įtvirtinta šiurkštaus pažeidimo sąvoka ir atsakomybė už ją), nustatytas VPIDVTĮ nuostatų pažeidimo senaties terminas.

Taip pat VTEK įstatyme numatyta administracinė atsakomybė asmenims už trukdymą VTEK atlikti jos funkcijas ir informacijos be svarbių priežasčių per nustatytą terminą nepateikimą.

Pažymėtina, kad 2015 m. Lietuvos Respublikos Seimui buvo pateiktas [Lobistinės veiklos įstatymo](#) pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas). Esminė permaina, kad būtų tiksliau apibrėžta lobisto sąvoka – atsisakyta šiuo metu privalomo lobisto požymio – įrašytas į lobistų sąrašą, ir papildyti sąvoką kitu požymiu – vykdo lobistinę veiklą, nes esama atvejų, kai į lobistų sąrašą neįrašyti asmenys siekia daryti poveikį valstybės politikams, pareigūnams ir tarnautojams, t.y. realiai vykdo lobistinę veiklą (neteisėtą) ir laikytini lobistais (šiuo atveju neteisėtais). Tai įgalintų VTEK kontroliuoti visus asmenis, kurie vykdo lobistinę veiklą, nepriklausomai nuo to, ar jie tą oficialiai deklaruoja, ir atitinkamai imtis priemonių prieš asmenis, kurie Lobistinės veiklos įstatymo reikalavimų nevykdo.

2015 M. ĮGYVENDINTI TEISINIO REGULIAVIMO POKYČIAI

Sudaryta teisinė galimybė nutraukti privačių interesų deklaracijos viešinimą asmeniui praradus deklaruojančiojo asmens statusą

VTEK įgalinta patvirtinti nusišalinimo nepriėmimo kriterijus

Patikslintas privačių interesų deklaracijos turinys

Patikslinta savivaldybių tarybų narių nusišalinimo pareiga

Atsisakyta savivaldybių tarybų narių etikos komisijos sprendimo „apsiriboti svarstymu“ ir įpareigota apie sprendimus informuoti VTEK

Nustatyta VPIDVTĮ pažeidimo galiojimo senatis: vieni metai, o šiurkštaus pažeidimo atveju – treji metai.

Nustatyta administracinė atsakomybė asmenims už trukdymą VTEK atlikti jos funkcijas bei už informacijos VTEK nepateikimą

Išplėsta savivaldybių tarybų etikos komisijų įgaliojimų apimtis

VTEK suteikta teisė pripažinti, kad asmuo šiurkščiai pažeidė VPIDVTĮ – atitinkamai sugriežtinta atsakomybė

Atsirado pareiga informuoti VTEK apie nusišalinimo nepriėmimą

Išplėstas institucijų, galinčių tikrinti deklaracijų duomenis, sąrašas

TIKSLAI

2016 metų VTEK veiklos kryptys

- Didinti prevencijos priemonių intensyvumą ir įvairovę, siekiant sumažinti tarnybinės etikos normų pažeidimų ir kartu VTEK atliekamų tyrimų skaičių
- Orientuotis į tokias tarnybinės etikos pažeidimų prevencijos ir kontrolės priemones, kurios didina vietos priežiūros institucijų gebėjimus laiku atpažinti galimus interesų konfliktus, juos tinkamai valdyti ir savarankiškai užkardyti ir įvertinti
- Įtraukti į prevencinę veiklą kitas kompetingas institucijas ar visuomenines organizacijas siekiant identifikuoti tarnybinės etikos normų pažeidimų rizikos veiksnius konkrečiuose sektoriuose, inicijuoti bendrų prevencijos priemonių įgyvendinimą bei tikslines informacines kampanijas
- Parengti viešojo valdymo procesų skaidrumo ir institucijų kompetencijų tarnybinės etikos srityje įvertinimo metodikas
- Realizuoti lobistų ir kitų teisėkūros procesui įtaką darančių asmenų veiklos skaidrumo iniciatyvas: sukurti optimalią šių asmenų atskaitomybės tvarką ir užtikrinti jai įgyvendinti būtiną infrastruktūrą
- Planingai vykdyti Privačių interesų registro steigimo ir kūrimo darbus
- Pasiūlyti naujų teisėkūros iniciatyvų, didinsiančių sveikatos priežiūros darbuotojų veiklos skaidrumą

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija

Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius

Tel. (8 5) 212 43 96

Faksas (8 5) 261 08 67

El. p. vtek@vtek.lt

www.vtek.lt

Ataskaitoje vartojamos sąvokos ir trumpiniai

Artimi asmenys – valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka (toliau – partneris), taip pat jų tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai. (Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas, 2 str. 5 d.)

Asmeninis suinteresuotumas – valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens (ar jam artimo asmens) moralinė skola, moralinis įsipareigojimas, turtinė ar neturtinė nauda arba kitas panašaus pobūdžio interesas. (Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas, 2 str. 6 d.)

Asmuo – fizinis asmuo ar fizinių asmenų grupė, juridinis asmuo, kitas subjektas, neturintis juridinio asmens teisių (komisija, visuotinis narių susirinkimas, nuolatinis pasitarimas). (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, 2 str. 13 d.)

EBPO – 1961 m. įkurta Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (angl. OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development). EBPO – tai forumas, kuriame valstybių narių ekspertai diskutuoja, dalijasi patirtimi bei plėtoja naujas ekonominės bei socialinės politikos gaires, kurios vėliau perkeliamos į praktinį gyvenimą. Šiuo metu EBPO priklauso 34 valstybės. 2015 m. stojimo procesą pradėjo ir Lietuva. EBPO svarstomų klausimų spektras gan platus – makroekonomika, aplinkosauga, švietimas, mokslas, technologijos, inovacijos. Kitos tarptautinės ekonominės organizacijos ir finansinės institucijos vertina EBPO rengiamas tyrimais ir analizėmis

pagrįstas studijas, apžvelgiančias konkrečių valstybių vykdomą politiką įvairiose srityse.

EDS - Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (VMI) Elektroninio deklaravimo informacinė sistema.

GRECO - Valstybių prieš korupciją grupę (angl. Group of States against corruption, GRECO) 1999 m. įsteigė Europos Taryba, kad ji stebėtų, kaip valstybės įgyvendina Europos Tarybos nustatytus kovos su korupcija standartus, atsižvelgiant į kintantį tarpusavio vertinimo procesą. Lietuva tapo GRECO nare 1999 m. GRECO padeda nustatyti nacionalinių kovos su korupcija priemonių trūkumus, skatina imtis būtinų teisinių, institucinių ir praktinių reformų. Be to, GRECO narės gali pasidalyti geriausia korupcijos prevencijos ir tyrimo praktika. Šiuo metu GRECO priklauso 49 valstybės narės (48 Europos valstybės ir Jungtinės Amerikos Valstijos).

IDIS – VTEK Privačių interesų deklaravimo informacinė sistema. Jos tikslas teikti įstaigoms informaciją, reikalingą įstatymo pažeidimų prevencijai užtikrinti, Deklaracijose pateiktų duomenų administravimui, panaudojimui ir kontrolei gerinti ir modernizuoti, taip pat siekti sudaryti sąlygas, kad asmenys, dirbantys valstybinėje tarnyboje, sprendimus priimtų nešališkai ir teisingai.

Interesų konfliktas – situacija, kai valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimą, privalo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar įvykdyti pavedimą, kurie susiję ir su jo privačiais interesais. (Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas, 2 str. 4 d.)

NKKP – Nacionalinė kovos su korupcija programa

Prevencija - preveñcija [lot. praeventio], išankstinis kelio užkirtimas, užbėgimas už akių.

Privačių interesų deklaravimas – procesas, kai valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, taip pat asmuo, pretenduojantis į pareigas valstybinėje tarnyboje, bei kiti asmenys, kuriems teisės aktai nustato šią prievolę, deklaruoja privačius interesus teisės aktų nustatyta tvarka pateikdami privačių interesų deklaracijas. Šiuo metu tai atliekama naudojantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (VMI) Elektroninio deklaravimo informacinė sistema (EDS).

Privatūs interesai – asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje (ar jam artimo asmens), asmeninis turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas. (Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas, 2 str. 2 d.)

Savivaldybės tarybos etikos komisija - savivaldybės tarybos savo įgaliojimų laikui sudaryta komisija, kuri prižiūri, kaip savivaldybės tarybos nariai laikosi LR Vietos savivaldos įstatymo, Valstybės politikų elgesio kodekso, reglamento, kitų teisės aktų, reglamentuojančių savivaldybės tarybos narių veiklą ir elgesį, reikalavimų. (LR vietos savivaldos įstatymo 15 str.)

Valstybės politikai – asmenys, įstatymų nustatyta tvarka išrinkti į Seimo nario, Respublikos Prezidento, Europos Parlamento nario, savivaldybės tarybos nario ar savivaldybės mero pareigas ar paskirti į Vyriausybės nario, savivaldybės mero pavaduotojo pareigas. (Valstybės politikų elgesio kodeksas, 2 str. 1 d.)

Vidaus administravimas – veikla, kuria užtikrinamas viešojo administravimo subjekto savarankiškas funkcionavimas (struktūros tvarkymas, dokumentų, personalo, turimų materialinių ir finansinių išteklių valdymas), kad jis galėtų atlikti viešąjį administravimą. (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, 2 str. 3 d.)

Viešasis administravimas – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas. (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, 2 str. 1 d.)

Viešieji interesai – visuomenės suinteresuotumas, kad asmenys, dirbantys valstybinėje tarnyboje, visus sprendimus priimtų nešališkai ir teisingai. (Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas, 2 str. 3 d.). Teismų praktikoje laikomasi pozicijos, kad viešasis interesas – tai visų pirma visuomenės interesas. Viešuoju interesu Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktikoje yra laikoma tai, kas yra objektyviai reikšminga, reikalinga, vertinga visuomenei.

VPIDVTĮ - Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas.

VTEK - Vyriausioji tarnybinės etikos komisija - Lietuvos Respublikos Seimo įsteigta ir jam atskaitinga kolegiali asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje, ir asmenų, vykdančių lobistinę veiklą, priežiūros institucija (Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 2 str. 1 d.)

The image features a vibrant, abstract background composed of several overlapping, semi-transparent circles. The color palette includes bright yellow at the top, various shades of green (from light lime to dark forest green), and a touch of light blue at the bottom right. The circles overlap in a way that creates a sense of depth and movement, with some appearing to be in front of others.

Vilnius / 2016